

Uniwersytet
Wrocławski

Handel w dziejach państwa i prawa

pod redakcją Dobromiły Nowickiej

Beilage 7. Marktplatz zu Lübeck. Kupf. ca. 1580. Lübeck, Stadtbibliothek.

Handel w dziejach państwa i prawa

Najwyższa
kategoria
naukowa A+

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

Dostęp online: <https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/139207>
<https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/publication/139223>

DOI: 10.34616/23.21.020

Handel w dziejach państwa i prawa

pod redakcją

Dobromiły Nowickiej

Uniwersytet Wrocławski

ORCID: [0000-0002-1480-7281](https://orcid.org/0000-0002-1480-7281)

Wrocław 2021

Kolegium Redakcyjne

prof. dr hab. Leonard Górnicki – przewodniczący

dr Julian Jezioro – zastępca przewodniczącego

mgr Aleksandra Dorywała – sekretarz

mgr Ewa Galyga-Michowska – członek

mgr Bożena Górna – członek

mgr Tadeusz Juchniewicz – członek

Komitety Redakcyjne Monografii Instytutu Historii Państwa i Prawa

Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii UWr

prof. dr hab. Leonard Górnicki – przewodniczący

prof. dr hab. Józef Koredczuk

dr hab. Jacek Przygodzki

prof. dr hab. Jarosław Rominkiewicz

Recenzenci: *dr hab. Anna Korzeniewska-Lasota, prof. AP*

dr hab. Anna Stawarska-Rippel, prof. UŚ

© Copyright by Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Korekta: *Magdalena Wojcieszak*

Projekt i wykonanie okładki: *Andrzej Malenda*

Na okładce: *Beilage 7. Marktplatz zu Lübeck*. Ilustracja pochodzi z książki *Monographien zur deutschen Kulturgeschichte*, Band II: *Der Kaufmann*, Leipzig 1899. Źródło: Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu.

Skład i opracowanie techniczne: *Aleksandra Kumasza, eBooki.com.pl*

Druk: *Drukarnia Beta-druk, www.betadruk.pl*

Wydawca

E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

ISBN 978-83-66601-46-8 (druk)

ISBN 978-83-66601-47-5 (online)

Spis treści

Wstęp	9
Jarosław Rominkiewicz	
Konstytucja Marcjana o zakazie sprzedaży broni do <i>Barbaricum</i> (C. 4,41,2)...	17
Aleksandra Szymańska	
O monopolu na podstawie średniowiecznych summ do Kodeksu Justyniana....	29
Andrzej Gaca, Zbigniew Filipiak	
Przyspieszony rozwój handlu włoskiego w późnym średniowieczu – jego ekonomiczne, ustrojowe i prawne aspekty	47
Paweł Wiązek	
<i>Cinque Ports</i> jako średniowieczna konfederacja miast portowych o funkcjach militarnych i handlowych	67
Tomasz Kruszewski	
Obrót nieruchomościami w orzecznictwie Dobiesława z Koszyc i Konarów, podsądka ziemskiego krakowskiego (XIV-XV w.).....	81
Rafał Wojciechowski	
Próba monopolizacji handlu ałunem w latach 1460-1478.....	89
Marian J. Ptak	
Handel w regulacjach śląskich ordynacji ziemskich	103
Zbigniew Naworski	
Prawna reglamentacja handlu Żydów i Szkotów w Prusach Królewskich.....	123
Jacek Przygodzki	
Problematyka handlu pod rządami Rady Najwyższej Tymczasowej Księstwa Warszawskiego 1813-1815	137
Łukasz Baszak	
Znaczenie francuskiego kodeksu handlowego z 1807 r. na ziemiach polskich..	149
Mateusz Szymura	
Brytyjska ustawa o sprzedaży towarów z 1893 r. – unifikacja rozwiązań prawnych czy anglicyzacja prawa szkockiego?.....	165
Leonard Górnicki	
Sprzedaż handlowa według kodeksu handlowego z 1934 r.....	179

Andrzej Pasek

Odpowiedzialność karna w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie polskiego kodeksu handlowego z 1934 r.....	213
--	-----

Tomasz Dolata

O genezie umowy składu w kodeksie cywilnym z 1964 r.....	233
--	-----

Józef Koredczuk

Handel ludźmi w świetle polskich dwudziestowiecznych kodyfikacji karnych...	247
---	-----

Wstęp

Niemal od zarania dziejów rozwojowi społeczeństw towarzyszyły formy obrotu dobrami, często nie tylko będąc odzwierciedleniem ich ewolucji, ale też czynnikiem ją stymulującym i wywołującym kolejne zmiany. Nierzadko bowiem to potrzeby rozwijającego się obrotu towarami i usługami stawały się przyczynkiem do przełomowych rozwiązań prawnych, rzutujących na sferę regulacji nie tylko tej dziedziny życia społecznego.

Wielowymiarowości zagadnienia handlu nie sposób w pełni ukazać w jednotomowej publikacji, nawet gdy autorzy poszczególnych artykułów przybliżają rozliczne uwarunkowania i regulacje dotyczące obrotu na przestrzeni wieków. Książka nie stanowi zatem próby całościowego ujęcia tematyki handlu w aspekcie historycznoprawnym w określonych ramach czasowych czy geograficznych, a – poprzez przedstawienie zróżnicowanych zagadnień od czasów starożytnych po genezę obecnie obowiązujących uregulowań – przyczynek do dyskusji nad wieloaspektowością zagadnienia na przestrzeni dziejów. Cel ten przyświecał też XXIII Konferencji Historyków Państwa i Prawa „Handel w dziejach państwa i prawa”, która odbyła się w Polanicy Zdroju w dniach 19-21 września 2019 r. Ożywiona dyskusja i polemiki podczas tego naukowego spotkania skłoniły autorów do stworzenia publikacji obejmującej prezentowane tam zagadnienia w szerszym i zmienionym w stosunku do wystąpień konferencyjnych zakresie, uwzględniającym uwagi, postulaty i spostrzeżenia jej uczestników. Dodatkowy czas, jaki upłynął między wskazaną dyskusją a złożeniem artykułów do prezentowanego tomu, zaowocował kolejnymi przemyśleniami i modyfikacjami w zakresie poszczególnych opracowań, wzbogacając ostateczny kształt publikacji. W tym miejscu chciałabym szczególnie podziękować Autorom za determinację w tworzeniu tej książki mimo nie tylko czasowego lockdownu oraz nadal trwających znacznych utrudnień w dostępie do źródeł i literatury, lecz również pozostałych niedogodności związanych z przypadającą na okres przygotowań artykułów epidemią COVID-19. Dzięki tej postawie wieloletnia tradycja publikacji przez Instytut Historii Państwa i Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego przekrojowych, tematycznych tomów traktujących o poszczególnych, dość szeroko sformułowanych zagadnieniach z zakresu historii prawa, została utrzymana także w tych wyjątkowo niesprzyjających warunkach.

Układ przedstawianej monografii ma charakter chronologiczny i zawiera piętnaście artykułów.

Tom rozpoczyna rozdział autorstwa Jarosława Rominkiewicza poświęcony konstytucji cesarza Marcjana z V w., dotyczącej zakazu sprzedaży rzymskiej broni „obcym barbarzyńcom”. Autor nie tylko dokonuje przekładu i analizy tekstu tego aktu, lecz także osadza tytułowe zagadnienie w szerszym kontekście. Wskazuje również możliwe źródła pochodzenia rzymskiej broni na terenie *Barbaricum*, wśród których, obok łupów wojennych czy darów, najistotniejszym był handel. Autor podaje przy tym w wątpliwość, by pochodzące z Digestów przekazy interpretowane niekiedy jako wyrażające zakaz sprzedaży broni ludom, z którymi państwo rzymskie pozostawało w stanie wojny, uznać można za odnoszące się bezpośrednio do zakazu eksportu broni. Nie przesądzając kwestii istnienia niezachowanej regulacji o zbliżonej treści w okresie pryncypatu, autor wskazuje, że konstytucja Marcjana jest pierwszym znanym aktem, który formułuje zakaz sprzedaży broni „obcym barbarzyńcom”, a zatem takim, jak wskazuje autor, którzy pozostawali w stanie wojny z państwem rzymskim.

Kwestii monopolu w świetle średniowiecznych summ do Kodeksu Justyniana rozdział drugi poświęciła natomiast Aleksandra Szymańska. Autorka, koncentrując się na summach Placentinusa i Azona do tytułu 59 księgi czwartej Kodeksu Justyniańskiego, nie pominęła jednak w opracowaniu przybliżenia rysu wcześniejszych regulacji związanych z zagadnieniem monopolu. W tym zakresie na szczególną uwagę zasługuje omówienie konstytucji cesarza Zenona z V w., stanowczo zakazującej praktyk monopolistycznych nie tylko powstających samoistnie w obrocie handlowym, ale także takich, których źródłem był przywilej cesarski. Trzonem rozważań pozostają jednak tytułowe summy wskazanych przedstawicieli szkoły glosatorów, formułujące definicje monopolisty jako kupca, który ułożył się z innymi (Azo) lub tego, kto chce być jedynym w mieście (Placentinus). Autorka odnosi się do praktyk monopolistycznych, do których mogły doprowadzić zmonopolizowane ceny, ograniczenie przekazywania wiedzy rzemieślniczej jedynie zstępnym czy zakazy dotyczące kontynuowania pracy rozpoczętej przez inną osobę, a także kar za ich stosowanie.

Charakterystykę późnośredniowiecznego rozwoju handlu włoskiego zawarli w kolejnym rozdziale Andrzej Gaca i Zbigniew Filipiak, nie ograniczając się jedynie do wskazanego w tytule rozdziału okresu, ale przedstawiając zagadnienie w szerszym historycznym kontekście. Autorzy dokonali analizy czynników warunkujących wyjątkową pozycję miast włoskich w zakresie obrotu handlowego, szczególnie o charakterze transgranicznym. Zaznaczyli także ogromny wkład miast włoskich w rozwój europejskiego prawa handlowego, czekowego, ubezpieczeń czy morskiego. Analizie poddana została kwestia wolności handlu oraz rozwoju operacji kredytowych i wekslowych. Autorzy zwracają szczególną uwagę na powstałe w miastach włoskich dwa nowe rodzaje spółek – komandytową i akcyjną, które umożliwiły udział większej liczby podmiotów w obrocie handlowym,

jednocześnie zapewniając możliwość akumulacji mniejszych kapitałów oraz ograniczenie niekiedy bardzo poważnego ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej.

Popularyzatorskim opracowaniem nie tylko handlowych, ale i militarnych funkcji konfederacji miast portowych określanej mianem *Cinque Ports* zajął się natomiast Paweł Wiązek. Autor przybliżył rys rozwoju Związku Pięciu Miast, poczynsz od ich prawdopodobnego powstania w połowie XI w., poprzez okres jego największej liczebności w XIII i XIV w., aż po wiek XIX. Scharakteryzowane zostały cele konfederacji, wśród których wskazano ochronę wybrzeża i podejmowanie działań na rzecz zapewnienia bezpiecznego przepływu przez kanał La Manche, jak również kooperacji w zakresie utrzymania przywilejów miast zrzeszonych w organizacji oraz prowadzenia wspólnej polityki handlowej. Omówione zostały także przywileje miast zrzeszonych, tak w zakresie finansowym, jak i samorządowo-jurysdykcyjnym. Autor poddał też analizie organizację *Cinque Ports*, wskazując jej znaczenie na tle innych konfederacji miejskich funkcjonujących w wiekach średnich.

Znacznie bardziej lokalnej tematyki dotyczy natomiast opracowanie Tomasza Kruszewskiego, który na podstawie wniosków ze szczegółowej analizy archiwaliów odtworzył orzecznictwo podsędku krakowskiego Dobiesława z Koszyc i Konarów w sprawach odnoszących się do obrotu nieruchomościami, którego możliwych przodków Autor starał się wskazać na podstawie informacji odnalezionych w Zbiorze Dokumentów Małopolskich. Pełnienie przez Dobiesława urzędu podsędku ziemskiego krakowskiego przypadło na okres od 13 IX 1394 do 27 VIII 1409 r. Podkreślenia wymaga, że w artykule przywołanych jest niemal 60 spraw, w których brał udział wskazany urzędnik. Z uwagi na naturę opracowania, stanowiącego rekonstrukcję orzecznictwa Dobiesława na podstawie dostępnych źródeł, służyć może ono do zobrazowania charakteru obrotu nieruchomościami w średniowieczu na ziemiach polskich.

Tematyką nieco geograficznie dalszą zajął się z kolei Rafał Wojciechowski, przedstawiając kwestie związane z podejmowanymi przez papieżstwo w II połowie XV w. próbami monopolizacji handlu ałunem. Autor krótko nakreślił wyjątkową pozycję w stosunkach handlowo-bankierskich, jaką zdobyła rodzina Medyceuszy. Przybliżając zagadnienie handlu ałunem, którego szczególne walory wykorzystywano szeroko we włókiennictwie i farbiarstwie, Autor zauważył, że już sam fakt koncentracji jego złóż w niewielu miejscach w naturalny sposób przyczyniał się do powstania *quasi*-monopolu. Opracowanie w największym stopniu dotyczy jednak kolejnych prób monopolizacji handlu ałunem podejmowanych przez Kamrę Apostolską – od pozbycia się tureckiej konkurencji, poprzez zawarcie porozumienia kartelowego o charakterze monopolu czy *quasi*-monopolu, aż po analizę skutecznego przeciwstawiania się próbom monopolizacji, zwłaszcza na ziemiach angielskich i flandryjskich.

Wraz z kolejnym rozdziałem, autorstwa Mariana J. Ptaka, tok narracji przenosi się z powrotem na tereny rodzime, traktując o zagadnieniu handlu w kontekście śląskich ordynacji ziemskich na przykładzie ordynacji ziemskiej Księstwa Oleśnickiego. Autor wskazuje, że już w X w. na ziemiach polskich funkcjonowało prawo targowe, podkreślając także funkcjonowanie wolnego handlu na tak wczesnym etapie rozwoju wymiany dóbr. Jednak od XIII w. pojawiły się pierwsze próby monopolizowania handlu, doprowadzając do wprowadzenia odrębnych praw – później ordynacji – dla ziemian i mieszczan, przy czym co do zasady to właśnie ordynacje miejskie regulowały kwestie handlowe. Tym ciekawszym zagadnieniem jest analiza tej problematyki w kontekście ordynacji ziemskich, tak w odniesieniu do targów i kiermaszów, jak i karczm. Szczególną uwagą Autora objęte zostały jednak regulacje obrotu dobrami ziemskimi, normy odnoszące się do pożyczek (i lichwy), poręczenia i załogi, jak również wykonania i egzekucji zobowiązań.

Tematem kolejnego rozdziału, autorstwa Zbigniewa Naworskiego, uczyniono kwestię prawnej reglamentacji handlu Żydów i Szkotów, ograniczając rozważania do terenu Prus Królewskich. W opracowaniu wyraźnie wskazano na ekonomiczne uzasadnienie negatywnego stosunku mieszczaństwa Prus Królewskich wobec ludności żydowskiej, przy jednoczesnym ambiwalentnym nastawieniu do niej szlachty i duchowieństwa. Analizie poddane zostały kolejne lauda sejmików wprowadzające ograniczenia w zakresie możliwości uczestniczenia przez Żydów w obrocie handlowym, poczynawszy od roku 1530 aż do końca XVII w. Co ciekawe, jak wskazuje Autor, często nie były one przestrzegane. Dodatkowo Autor zauważa, że próby wprowadzenia ograniczeń w zakresie udziału w obrocie handlowym w większym stopniu odnosiły się do Żydów niż do Szkotów, co może być związane z kwestiami łatwiejszej asymilacji tych ostatnich i tworzenia mniejszej konkurencji dla rodzimych kupców.

Kolejne rozdziały monografii poświęcone są już znacznie późniejszym regulacjom dotyczącym handlu, pochodzącym zarówno z XIX, jak i XX w.

Część tę rozpoczyna artykuł Jacka Przygodzkiego, poświęcony kwestiom handlowym na terenie Księstwa Warszawskiego pod rządami Rady Najwyższej Tymczasowej. Autor podkreśla bardzo słabą kondycję gospodarczo-handlową w momencie powołania Rady i jej zdecydowane dążenia do rozwoju handlu, poczynając od ułatwień dotyczących handlu towarami eksportowymi, co wpłynęło na ożywienie obrotu w tym zakresie, poprzez wzmocnienie kontroli nad działaniem Urzędu Celnego, pozwalające na zwiększenie dochodów z ceł, aż do ustanowienia monopolu solnego, następnie niefortunnej decyzji o jego zniesieniu, a w końcu wprowadzenia szczegółowych regulacji dotyczących obrotu solą. Analizie poddane zostały także starania ludności żydowskiej, zmierzające do uzyskania możliwości produkcji alkoholu oraz prowadzenia wyszynku.

Kontynuacją rozważań na temat regulacji handlu w odniesieniu do ziem polskich, choć tym razem na gruncie prywatnoprawnym, jest tekst Łukasza Baszaka, podkreślający rolę, jaką w tym zakresie odegrał pierwszy francuski kodeks handlowy, zrywający ze średniowiecznymi regulacjami odnoszącymi się do stanu kupieckiego na rzecz przedmiotowej regulacji czynności handlowych. Autor przeanalizował wprowadzenie unormowań *Code de commerce* do porządku Księstwa Warszawskiego, zauważając problem z brakiem urzędowego tłumaczenia kodeksu, co rodziło pewne trudności z jego stosowaniem. Zarysował też problematykę jego stosowania w Królestwie Polskim, uwzględniając wprowadzone wówczas zmiany w zakresie prawa handlowego, a także odnosząc się do obowiązywania Kodeksu Handlowego Napoleona w Rzeczypospolitej Krakowskiej. Poglębiona analiza koncentruje się jednak na prawie II Rzeczypospolitej i rezygnacji – z nielicznymi wyjątkami – z wzorca francuskiego jako nieprzystającego do ówczesnych realiów i niepozbawionego luk, przy kształtowaniu polskiego kodeksu handlowego z 1934 r.

Analiza brytyjskiej ustawy o sprzedaży towarów z końca XIX w. przez pryzmat harmonizacji porządków prawnych szkockiego oraz angielskiego stanowi natomiast przedmiot kolejnego rozdziału, autorstwa Mateusza Szymury. Opracowanie przedstawia nie tylko ewolucję unormowań szkockich w zakresie kontraktu sprzedaży, z szerszym wskazaniem ujęcia sprzedaży u poszczególnych pisarzy instytucjonalnych, lecz także pierwsze kroki na drodze do harmonizacji regulacji dotyczących sprzedaży w Zjednoczonym Królestwie w postaci *Mercantile Law Amendment Act* z 1856 r. oraz genezę wspomnianej ustawy z 1893 r. Autor za cel badawczy obrał ustalenie, czy wskazaną ustawę widzieć należy jako wyraz dążenia do ujednolicenia szkockiego i angielskiego systemu prawnego, czy też raczej jako przejaw anglicyzacji tego pierwszego. Analiza koncentruje się na trzech głównych zagadnieniach – momencie przeniesienia własności rzeczy zakupionej, rozkładzie ryzyka w przypadku przypadkowej utraty rzeczy oraz zakresie ustawowej gwarancji sprzedawcy.

Tematyki regulacji wprowadzonych przez kodeks handlowy z 1934 r., tym razem w odniesieniu do sprzedaży handlowej, dotyczy kolejny rozdział, autorstwa Leonarda Górnickiego. Autor postawił sobie za cel udowodnienie, że między uregulowaniem sprzedaży handlowej oraz normami dotyczącymi sprzedaży w kodeksie zobowiązań z 1933 r. istniały daleko idące zależności, przy czym tę pierwszą uznać należy za szczególny rodzaj sprzedaży, zaś przepisy odnoszące się do niej – za *lex specialis* w stosunku do regulacji sprzedaży w obrocie powszechnym. W szczególności do sprzedaży handlowej stosowano przepisy kodeksu zobowiązań o sprzedaży w zakresie definicji umowy, rękojmi za wady fizyczne oraz regulacje poświęcone szczególnym rodzajom sprzedaży. Autor dokonał dogłębnej analizy uregulowań dotyczących sprzedaży handlowej, wskazując, że dla ich

zastosowania wystarczyło, iż czynność miała taki charakter po jednej stronie. Szczególne miejsce w opracowaniu zajmuje zagadnienie sprzedaży na raty.

Kontynuację rozważań poświęconych unormowaniom kodeksu handlowego zawarł w swym opracowaniu Andrzej Pasek, koncentrując analizę na zagadnieniu odpowiedzialności karnej w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Zagadnienie to jest szczególnie badane na podstawie kolejnych przesłanek odpowiedzialności, poczynając od działania na szkodę spółki przedstawionego także w szerokim świetle uregulowań kodeksu karnego, poprzez niezgłoszenie upadłości, analizowane z nawiązaniem do Prawa upadłościowego, a także ogłoszenie lub przedstawienie władzom spółki, państwowym bądź rewidentowi, nieprawdziwych danych, dopuszczenie do nabycia przez spółkę własnych udziałów lub brania ich w zastaw, z wyszczególnionymi wyjątkami, i dopuszczenie do wydania przez spółkę dokumentów na okaziciela lub na zlecenie, aż po delikty popełniane przez członków zarządu oraz likwidatorów. Autor wykazuje przejrzystość przepisów, podkreślając ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu gospodarczego.

Regulacjami kodeksu cywilnego z 1964 r. zajął się z kolei Tomasz Dolata, analizując ich genezę w odniesieniu do umowy składu. Autor wskazał początki kształtowania się umowy jako wywodzące się z umowy przechowania, sukcesywnie się od niej wyodrębniającej i niezależniającej. Autor analizuje proces kształtowania się współczesnych unormowań umowy składu, wskazując wcześniejsze polskie uregulowania w tym zakresie, tak nawiązując do prawa o domach składowych z 1924 r., jak i kodeksu handlowego z 1934 r. Trzonem opracowania jest jednak analiza prac komisji kodyfikacyjnej w latach 1956-1964, z wyraźnym zaznaczeniem roli Władysława Górskiego dla powstania i kształtu przyjętych uregulowań umowy składu jako formy kwalifikowanej umowy przechowania, ze wskazaniem istotnego znaczenia jej wyodrębnienia z uwagi na rolę składowania w obrocie gospodarczym (transport). Podkreślenia wymaga, że projekt uczonego został przyjęty przez komisję kodyfikacyjną bez większych zmian oraz utrzymany w kolejnym projekcie, stając się ostatecznie podstawą obowiązujących po dziś dzień regulacji.

Ostatnim artykułem w tomie jest opracowanie autorstwa Józefa Koredczuka, poświęcone zupełnie innemu ujęciu zagadnienia handlu – tym razem bowiem podstawą rozważań nie staje się zagadnienie handlu jako podstawowe dla obrotu gospodarczego, analizowane poprzez pryzmat publiczno- lub prywatnoprawnych jego uwarunkowań, lecz handel ludźmi analizowany w odniesieniu do polskich kodyfikacji karnych XX w. Autor wskazał, że problem handlu ludźmi występował na szeroką skalę w okresie międzywojennym i już w 1927 r. wprowadzono polską regulację ustanawiającą zakaz handlu kobietami i dziećmi, modyfikującą uregulowania wprowadzone wcześniej w poszczególnych porządkach zaborowych. Pogłębiona analiza dotyczy jednak unormowań

kodeksu karnego z 1932 r., traktujących o handlu ludźmi w kontekście nierządu (głównie kobiety) i pracy niewolniczej (głównie mężczyźni), tych pochodzących z przepisów wprowadzających kodeks karny z 1969 r., przy braku uregulowań tego zjawiska – jako rzekomo nieaktualnego – w samym kodeksie, po regulacji kodeksu karnego z 1997 r. z uwzględnieniem nowelizacji z 2010 r. Autor podkreśla przy tym międzynarodowy kontekst obecności uregulowań dotyczących handlu ludźmi w polskim porządku prawnym oraz jego rzeczywistą skalę.

Mimo wspomnianego na początku tego wstępu braku możliwości przedstawienia zagadnienia handlu w jego pełnym, wielowymiarowym aspekcie w tak krótkim opracowaniu, różnorodność podejmowanej przez Autorów tematyki pozwala wyrazić nadzieję, że to zarysowanie problematyki handlu w ujęciu historycznoprawnym skłaniać będzie do refleksji nad złożonością tematyki oraz skutkować pogłębionymi studiami nad wieloma przejawami tego zjawiska na przestrzeni dziejów.

Dobromiła Nowicka

Publikacje z dyscypliny nauki prawne – historia i teoria prawa, które ukazały się w serii e-Monografie e-Wydawnictwa WPAE UWr

Isajos, *Mowy*, przełożył, wstępem i przypisami opatrzył Jarosław Rominkiewicz, Wrocław 2013

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/39294>

Leonard Górnicki, *Rozwój idei praw autorskich: od starożytności do II wojny światowej*, Wrocław 2013

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/41089>

Dobromiła Nowicka, *Zniesławienie w prawie rzymskim*, Wrocław 2013

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/40997>

Aleksandra Kaczmarczyk, *Mandatum w poglądach glosatorów i komentatorów*, Wrocław 2014

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/63579>

Tomasz Kruszewski, *Prowincjonalna opieka nad chorymi psychicznie na Śląsku w XIX i pierwszej połowie XX wieku*, Wrocław 2016

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/79501>

Tomasz Kruszewski, *Gwałty na kobietach niemieckich w schyłkowym okresie II wojny światowej (październik 1944 – 8/9 maja 1945 roku) i w pierwszych latach po jej zakończeniu*, Wrocław 2016

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/80047>

Pro publico bono – idee i działalność, red. Maciej Marszał, Jacek Przygodzki, Wrocław 2016

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/80075>

Tomasz Dolata, *Prawo własności intelektualnej w Królestwie Polskim (1815-1915)*, Wrocław 2017

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/84634>

Tomasz Kruszewski, *Rodowód pierwszych Piastów wielkopolskich (potomstwo Mieszka III Starego i jego synów) na tle rodowodu książąt pomorskich. Studium historycznoprawne i genealogiczne*, Wrocław 2017

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/92608>

Tomasz Kruszewski, *Rycerscy spadkobiercy księcia Świętopelka „nakielskiego” z rodów Lisów i Wierzbnow. Studium historycznoprawne*, Wrocław 2018

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/102898>

Jacek Przygodzki, *Komisje dla usprawnienia administracji publicznej w II Rzeczypospolitej. Studium historycznoprawne*, Wrocław 2019

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/101517>

Józef Koredczuk, *Dziedziczenie nieruchomości w świetle orzecznictwa sądów apelacji lwowskiej w okresie międzywojennym* Wrocław 2019

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/102028>

Tomasz Dolata, *Prawo własności intelektualnej w Królestwie Polskim (1815–1918)*, wyd. drugie rozszerzone, Wrocław 2019

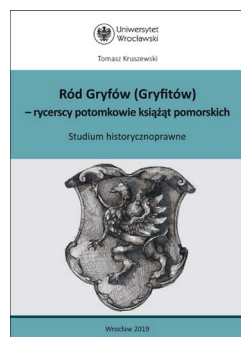
Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/102016>

Jarosław Rominkiewicz, *Nowele Justyniana I i Justyna II przeciw kazirodczym małżeństwom w Mezopotamii, Osroenie i Eufratezji*, Wrocław 2019

Dostęp online: <https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/103697>

Okresy przejściowe – ustrój i prawo, red. Jacek Przygodzki, Wrocław 2019

Dostęp online: <https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/104781>

Tomasz Kruszewski, *Ród Gryfów (Gryfitów), rycerscy potomkowie książąt pomorskich. Studium historycznoprawne*, Wrocław 2019

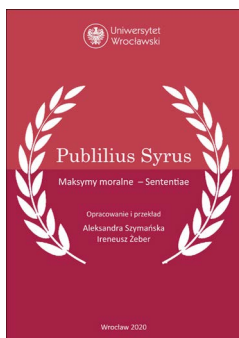
Dostęp online: <https://bibliotekacyfrowa.pl/publication/116595>

Zgromadzenia stanowe i organy przedstawicielskie w dziejach. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Marianowi Józefowi Ptakowi, red. Józef Koredczuk, Paweł Wiązek, Wrocław 2020

Dostęp online:

<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/120161>

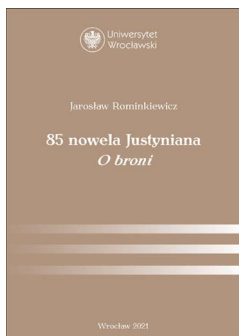

Publilius Syrus Maksymy moralne – Sententiae, opracowanie
i przekład Aleksandra Szymańska, Ireneusz Żeber, Wrocław 2020

Dostęp online:

<https://www.repozytorium.uni.wroc.pl/publication/117779>

W przygotowaniu:

Jarosław Rominkiewicz, *85 nowela Justyniana O broni*, Wrocław
2021,

Dostęp online:

<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/139232>

Monografia stanowi próbę przybliżenia wieloaspektowości zjawiska handlu z perspektywy prawnohistorycznej. Każdy z piętnastu rozdziałów traktuje o nieco innym wymiarze obrotu handlowego, postrzeganego przez pryzmat rozwoju regulacji prawnych i ich powiązań z relacjami społeczno-gospodarczymi, podmiotów w nim uczestniczących, ograniczeń z uwagi na przedmiot działalności handlowej, umów szczególnie istotnych dla handlu, monopoli, nie pomijając także negatywnego jego aspektu – handlu ludźmi. Poszczególne części monografii odnoszą się tak do ziem polskich, jak i obszarów innych państw, jednocześnie dotycząc zagadnienia handlu w bardzo szerokiej perspektywie czasowej – począwszy od antyku aż do regulacji współczesnych.

Publikacja stanowi zaproszenie do szerokiego spojrzenia na handel w dziejach państwa i prawa, zawierając analizę przykładowych zagadnień, które ukazują bogactwo różnorodnych aspektów dyskusji nad tym niezwykle złożonym zagadnieniem.